

JBC

PROGRAMA

7

11 I 12 DE NOVEMBRE

SALA 1 PAU CASALS

SCHUMANN 3

SARA FERRÁNDEZ I CRISTIAN MĂCELARU

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

OCTAVI RUMBAU
(Barcelona, 1980)

TESSELLE

(2022) – Estrena – 20'

Obra encàrrec de Barcelona Creació Sonora i L'Auditori de Barcelona

BOHUSLAV MARTINU
(Policka, República Txeca 1890 – Liestal, Suïssa 1959)

RAPSÒDIA – CONCERT PER A VIOLA I ORQUESTRA

(1952) – 22'

Moderato
Molto adagio-Allegro-Andante

Sara Ferrández, viola

PAUSA 20'

ROBERT SCHUMANN

(Zwickau, Alemanya 1810 – Bonn, Alemanya 1856)

SIMFONIA N. 3 EN MI BEMOLL MAJOR, OP. 97, "RENANA"

(1850) – 31'

Lebhaft

Scherzo: Sehr mässig

Nicht Schnell

Feierlich

Lebhaft

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

SARA FERRÁNDEZ, VIOLA

CRISTIAN MACELARU, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Jaha Lee, concertino associada / Raúl García, assistent de concertino / Maria José Aznar / Walter Ebenberger / Ana Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / Maria Pilar Pérez / Jordi Salicrú / Oriol González* / Ana Kovacevic* / Laura Pastor* / Yulia Tsuranova* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / Maria José Balaguer / Jana Brauninger / Patricia Bronisz / Clàudia Farrés / Mireia Llorens / Melita Murgea / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Aria Trigas* / Clara Vázquez* **VIOLES** Benjamin Beck, solista / Josephine Fitzpatrick, assistent / Christine de Lacoste / David Derrico / Franck Heudiard / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Johan Rondón* / Adrià Trulls* **VIOLONCELS** Charles-Antoine Archambault, solista / José Mor, solista / Olga Manescu, assistent / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Jean Baptiste Texier / Joan Rochet* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Nenad Jovic* **FLAUTES** Christian Farroni, assistent / Beatriz Cambrils / Oihana Giménez* **OBOÈS** Dolors Chiralt, assistent / José Juan Pardo **CLARINETS** Josep Fuster, assistent / Elvira Querol* / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado García, assistent / Pablo Marzal / David Bonet **TROMPETES** Ángel Serrano, assistent / Adrián Moscardó / Andreu Moros* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Miguel Martí*, trombó baix **TUBA** Daniel Martínez* **TIMBALES** Joan Marc Pino **PERCUSSIÓ** Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Daniel Ishanda* **ARPA** Magdalena Barrera, solista

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger

RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez

RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero

PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

* Col·laborador/a

COMENTARI

per **Joan Arnau Pàmies**

Robert Schumann, nascut a Zwickau (Alemanya) el 1810, va ser un compositor amb una àmplia i diversa producció, la qual avui és un referent indiscutible del Romanticisme musical de mitjan

segle XIX. El lirisme de les seves obres, juntament amb un pensament harmònic ple d'ambigüitat, genera una sensibilitat que s'allunya d'antecessors com Franz Schubert i el mateix Ludwig van Beethoven, que van mantenir una relació més nítida amb els paràmetres propis del classicisme vienès. Per exemple, és així com el compositor escriu autèntics prodigis de la literatura romàntica, com "Im wunderschönen Monat Mai" (En el meravellós mes de maig), del cicle de cançons Dichterliebe (Amor de poeta), la tonalitat del qual és incerta fins a la primera frase del següent lied. Indubtablement, en aquest sentit, però també pel que fa a la voluntat d'expandir les grans formes clàssiques, és just situar Schumann al costat de Johannes Brahms, un altre contemporani d'enorme influència.

Com el darrer, Schumann també va compondre quatre simfonies. La tercera, escrita durant l'hivern del 1850 i estrenada i dirigida pel mateix compositor a Düsseldorf el febrer de l'any següent, porta el sobrenom de "Renana", amb relació al riu Rin i voltants. L'obra presenta una forma dividida en cinc moviments. El primer, "Lebhaft", introdueix una forma sonata en Mi bemoll, de caràcter semblant al primer moviment de l'"Eroica" de Beethoven, també en compàs ternari i en la mateixa tonalitat. El segon moviment, "Scherzo: Sehr mäßig", comença amb un tema en Do ple d'influències del folklore alemany, que s'expressa a través d'una forma de considerable originalitat, la qual rau entre el tema i variacions i el minuet i trio. El tercer, "Nicht schnell", conté tres idees principals: una primera melodia per a clarinets i fagots, un motiu ascendent de cinc notes per als violins, i un tema secundari per a les violes. El quart, "Feierlich", trenca la lògica tradicional de la simfonia en quatre moviments i presenta un tema cerimoniós, de caràcter solemne. Finalment, el cinquè moviment, "Lebhaft", torna a posar al centre del discurs les sonoritats del folklore i la recuperació del tempo del primer moviment, tot i que ara en compàs binari.

El programa d'avui conté dues obres que acompanyen la música del compositor alemany. El *Rhapsody-Concerto* per a viola i orquestra de Bohuslav Martinů és una composició de clara influència romàntica que, tot i ser escrita el 1952, imita la forma concert del post-Romanticisme en la seva grandiositat, lirisme i relació entre solista i orquestra. En aquesta peça, Martinů, que havia rebut influències del neoclassicisme d'Albert Roussel durant la seva estada a París als anys vint del segle passat, treballa una textura allunyada de la d'obres com el *Concerto grosso* (1941), en què la polifonia és l'eix central del discurs. El *Rhapsody-Concerto*, en canvi, explora la melodia acompanyada en profunditat, i és d'aquesta manera que el compositor utilitza material melòdic basat en el folklore musical de Moràvia, una de les regions de l'actual República Txeca, el seu país d'origen. Aquest interès per la línia per sobre de l'harmonia queda reflectit en l'escriptura per a viola, que en el programa d'avui arriba de la mà de Sara Ferrández, la violista de Madrid que, malgrat la seva joventut, ja ha aparegut en escenaris com el Philharmonie de Berlín, l'Elbphilharmonie d'Hamburg o la el Victoria Hall de Ginebra. Actualment, Ferrández estudia amb Nobuko Imai a l'Acadèmia Kronberg d'Alemanya, un centre especialitzat en estudis de música de cambra per a instrumentistes de corda.

Octavi Rumbau, compositor convidat de L'Auditori durant la temporada 2017-2018, estrena *Tesselle* per a orquestra, encàrrec de Barcelona Creació Sonora, un projecte nascut durant la pandèmia que ha permès finançar noves composicions a 34 compositors de la ciutat. Segons el compositor, l'obra parteix «d'estructures rítmiques microscòpiques organitzades en cànon en què, a manera d'un eixam, aquestes proliferen al llarg del temps com una massa amorfa en procés constant de contracció i dilatació». Rumbau, que recentment també ha estrenat el seu primer quartet de corda a la segona Biennial Internacional de Quartets organitzada pel Quartet Casals i L'Auditori, és un compositor d'interessos diversos, que es mouen entre la microtonalitat,

l'ús de materials capaços de generar estructures complexes i les paradoxes que sorgeixen de la percepció del so a través del temps. En aquest darrer sentit, és recomanable escoltar *Five movements on pendulum motion* per a violoncel i electrònica, obra enregistrada per Erica Wise, violoncellista estatunidenca amb residència a Catalunya, i publicada dins de l'àlbum *Pendular Motion* (Neu Records, 2021). Rumbau utilitza elements estilístics associats a una àmplia varietat d'estètiques: la repetició de petits motius ritmicomelòdics en el context d'una pulsació imparable, semblant a moltes de les obres de Steve Reich; la utilització de pedals greus, de caire meditatiu i amb influències de La Monte Young, i el desenvolupament de glissandi que aparenten ser infinits, anàlegs a alguns dels materials més extrems de l'obra del recentment desaparegut Alvin Lucier.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

